

## **Abstrakt**

Cílem této práce je především zhodnotit efektivitu právní úpravy zákazu vývoje, výroby, hromadění, použití a následného zničení biologických a chemických zbraní a jak jsou úmluvy, které výše zmíněné zakazují, dodržovány. Těmito oblastmi se zabývám proto, abych dospěla k závěru, zda biologické a chemické zbraně stále představují pro svět hrozbu, či nikoliv. Při řešení těchto cílů jsem se zaměřila i na zařazení zákazu biologických a chemických zbraní do práva ozbrojených konfliktů a práva odzbrojení, a zda lze zákaz používání biologických a chemických zbraní považovat za součást obyčejových pravidel. K dosažení výzkumných cílů bylo využito odborných publikací z oblasti mezinárodního práva, politologie, vojenství, lékařství aj. Byly využity též rezoluce OSN, jednotlivé úmluvy, které upravují zakázané prostředky a způsoby vedení ozbrojených konfliktů, zejména ty, které zakazují výrobu, vývoj, hromadění a použití biologických a chemických zbraní a v neposlední řadě zprávy mezinárodních organizací zabývajících se touto oblastí, například Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons a Arms Control Association.

Samotná práce je rozdělena na část teoretickou a část praktickou, kde se na příkladech z praxe zabývám problematikou dodržování smluv zakazujících biologické a chemické zbraně. První část práce je tvořena čtyřmi kapitolami. V úvodní kapitole se zaměřuji na zodpovězení otázky, zda zákaz biologických a chemických zbraní patří do práva ozbrojených konfliktů, či do práva odzbrojení, kde dospívám k závěru, že náleží do obou těchto oblastí. Druhá kapitola nastiňuje historii použití biologických a chemických zbraní a v navazující třetí kapitole akcentuji současné pojetí biologických a chemických zbraní. Čtvrtá kapitola odpovídá na otázku, zda se zákaz biologických a chemických zbraní považuje již za obyčejové pravidlo, nebo nikoliv. V této kapitole dospívám k závěru, že zákaz použití biologických a chemických zbraní patří bez pochyby mezi obyčejová pravidla, avšak zákaz vlastnictví biologických a chemických zbraní je zatím rodícím se obyčejovým pravidlem.

Úvodní kapitola druhé části práce se zabývá zhodnocením současné právní úpravy zákazu biologických a chemických zbraní. Zde docházím k závěru, že Úmluva o zákazu vývoje, výroby a hromadění zásob bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní a o jejich zničení ani Úmluva o zákazu vývoje, výroby, hromadění zásob a použití chemických zbraní a jejich zničení nejsou zcela dokonalé a vypočítávám jejich nedostatky. Závěrečná šestá kapitola se zaměřuje na dodržování úmluv, které zakazují výrobu, vývoj, hromadění a použití biologických a chemických zbraní. Na příkladových státech je demonstrováno, že zákaz výroby, vývoje, hromadění a použití biologických a chemických zbraní je státy spíše dodržován. U biologických zbraní však více než u zbraní chemických. Na druhou stranu biologické a chemické zbraně začínají být v poslední době používány nestátními aktéry a tudíž tyto zbraně stále představují hrozbu. V závěru práce se také zamýšlím nad možným řešením porušování úmluv zakazujících biologické a chemické zbraně.